

Ա Ռ Ա Կ.

Տ Օ Պ Ր Ա Կ.

Մէկուն տունը ,

Մէկ անկիւնը

Պարապ տօպրակ մը քաշ կուգար .

Մընող ելլողին

Տէր ու ծառային

Յեխոս ոտքերը սըրբելու ձեռք կուտար :

Չեմ գիտեր ինչպէս եղաւ

Մեր տօպրակը պատուոյ հասաւ .

Մինչեւ բերանը ոսկիով լրցուած

Սիրուն սընտուկ մը դրուեցաւ յանկարծ .

Տէրը վրբան կըգուրգուրար

Եւ իւր աչքին պէս կըհագար ,

Որ ոչ հովիկ դըպչի նորան ,

Եւ ոչ ճանճիկ հանգչի վրբան .

Այն զարմանք չէ . ինչ կըսես որ

Բոլոր քաղաքն ալ տօպրակին

Քիչ առենէն եղաւ ճանչուր ,

Ամէնքն անոր գըլուխ զարկին .

Տանտիրոջը սլ ուր գար ,

Դուռ դըրացի բարեկամ ,

Տօպրակին խօսքը կըբանար .

Անկից ի զատ՝ ամէն անգամ

Որ կըբացուէր անոր բերան ,

Ամէն մարդ աչքը տընկած

Ըզմայլելով մը կընայէր վրբան .

Եւ թէ քովը նըստէր յանկարծ ,

Կըշոյէր թաթով թաթով ,

Կըմեծարէր սիրով պատուով :

Երբոր տօպրակը ինքզինք այնքան փառքի մէջ տեսաւ ,

Խիստ փըղեցաւ ու տըկեցաւ ,

Լեզուն բացուեցաւ , երկընցաւ ,

Ամէն բանի վըրայ ալ դատմունք ընել ըսկըսաւ .

Ատ առանկ չէ, առանկ է.

Ան աժան է, առ թանկ է.

Ատ մարդը մարդ չէ, էշ է,

Մէկալին ետքը գէշ է:

Թէպէտ ամէն ըսածներն ալ խենթ ու խելառ բաներ էին,

Բայց մըտիկ ընողները բերանաբաց կը զմայլէին.

Խնչ ընես. աղամորդւոց մէկ պակսութիւնն ալ աս է:

Որ ոսկիով լեցուն տօպրակն ինչ խելութիւն ալ ասէ,

Կը գովեն կը զարմանան,

Ամէն խօսքին կը հաւատան:

Հարցուր թէ անբան պատիւը տօպրակն երկար ունեցաւ,

Կամ թէ մինչեւ ո՞ր ատեն մեր Խիկարին տեղն անցաւ. —

Մինչեւ որ բոլոր ոսկին անոր մէջէն դուրս կը բեցին.

Այժմըս ահա դարձեալ ձրգուած է տանը մէկ անկիւնը,

Մէկն երեսը չընայիր, մէկն ալ չի տար անունը:

Այս առակով քաւ լիցի որ մէկու մը սիրտ ցաւցընենք.

Բայց այնպիսի տօպրակներ գիտես սրբան տեսած ենք,

Որը հըզօր հարկահան, որը մեծ սեղանաւոր,

Մենավաճառ կամ մաքսաւոր,

Որ ատենով քաշ կուգային ասոր անոր դըրան քովեր.

Հապա թուղթ խաղացողներ,

Որոց գըրպանն ոսկին հօտը անգամ առած չէր.

Իսկ հիմա ո՞վ գիտէ ինչպէս ինչ կերպով

Ուռած փըչուած են ոսկիով արծաթով.

Հետերը կոմսեր դուքսեր փաշաներ

Ճանչւոր բարեկամ կերթան կուգան-էր,

Իրենք ալ մէկ մէկ դարձեր են պէյեր.

Սա որ առաջ մէկալին առջին բարեւ կը բըռնէր,

Այժմ աղայի պէս գիմացը նըստեր

Գործն է շեշ ու պեշ եւ կամ պօսրոնը.

Տեսար ինչեր կընէ մարգուս միլիոնը:

Բայց աղբարներ, խօսքը մէջերըս մընայ,

Աստուած չընէ որ ձեր գործը գէշ գընայ.

Լըսեցիք իմ առակիս ըսածը.

Ձեր գըլխուն ալ պիտի գայ մեր տօպրակին եղածը:

ՔՈՒՂՈՎ.